

**ИЗВЕШТАЈ О РЕАЛИЗАЦИЈИ УСЛУГЕ ИСТРАЖИВАЊА О
ПОЛОЖАЈУ ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ И ПРАВИМА ДЕТЕТА,
ВРШЊАЧКО ПРИХВАТАЊЕ И ПРЕПОЗНАВАЊЕ „МИ СМО
ЈЕДНАКИ ЗАР НЕ“ НА ОСНОВУ УГОВОРА XXII – 020-12/2017-55**

Нови Сад
Пиб: 106690712
Мб: 28018185
Трезорски рачун 840-17443763-48

Заштитник грађана Града Новог Сада
Војвођанских Бригада 17
Нови Сад

Поштована госпођо Попов Иветић,

У складу са уговором XXII – 020-12/2017-55 достављамо Вам извештај о реализацији услуге ИСТРАЖИВАЊА О ПОЛОЖАЈУ ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ И ПРАВИМА ДЕТЕТА, ВРШЊАЧКО ПРИХВАТАЊЕ И ПРЕПОЗНАВАЊЕ „МИ СМО ЈЕДНАКИ ЗАР НЕ“ и рачун за извршену услугу.

Удружење грађана „Вера љубав нада“
заступник удружења Миодраг Близанац

Заштитник грађана Града Новог Сада и Удружење грађана „Вера љубав нада“ из Нови Сад закључили су дана 08. септембра 2017. године Уговор о набавци услуга истраживања о положају особа са инвалидитетом и правима детета, вршњачко прихватање и препознавање „Ми смо једнаки зар не?“ број XXII-020-12/2017-54.

Основни циљ овог истраживања је анализа тренутног стања међу ученицима основних новосадских школа када је реч о прихватању деце са инвалидитетом и испитивања могућности за стварање услова за већу видљивост особа (деце) са инвалидитетом и показивање њихових постигнућа – шта могу, као повећање нивоа толеранције у социјалном окружењу и развијање друштвене свести као и постављање нових облика прихватљивости - и рушење старих стереотипних мишљења.

Циљ истраживања је и побољшање инклузије деце са сметњама у менталном развоју, особама са инвалидитетом и деце која похађају редовне школе - Инклузија кроз заједничке радионице и наступе младих са инвалидитетом, малдих без инвалидитета.

Такође, као циљ смо поставили едукацију путем разговора са вршњацима, препознавање инклузивних процеса у школама. Кроз анкету и разговоре моћи ћемо да уочимо да ли млади знају шта је инклузија, као да ли разумеју инклузију и њен значај кроз допринос развоју друштва које би кроз инклузију давало подједнаку шансу свима и особе са инвалидитетом посматра као интегрисани део заједнице.

Циљ је и повећање нивоа толеранције у социјалном окружењу и развијање друштвене свести као и постављање нових облика прихваћености а рушење старих стереотипних мишљења, као и социјализација и рехабилитација кроз рад деце са сметњама у развоју и особа са инвалидитетом.

Овим истраживањем пре свега су обухваћени млади основних школа – виши разреди и млади средњих школа (прве две године). Кроз упитник и постављена питања жели смо да сазнамо колико су упознати са појмом инклузије, са појмом инвалиднитета, са потребама особа са инвалидитетом и сл.

Упитници су дељени пре него што су се активности одвијале како би добили реалнију слику дечијих ставова и размишљања. Желели смо да утврдимо колико млади познају ову тему, колико су упознати са препрекама са којима се њихови вршњаци са инвалидитетом сусрећу...

У активности, које смо спроводили, осим самих ученика школа били су укључени и наставници, професори, педагози, психолози и директори школа.

Млади са инвалидитетом – ученици школе ШОСО „Милан Петровић“, чланови хора ИСОН и чланови драмске секције „Театар добрих вибрација“ добили су шансу да својим вршњацима покажу своја постигнућа и да представе себе, своје удружење, секцију и школу кроз један стваралачки рад и интерактивну дискусију.

Пре почетка активности свако је добио брошуру коју смо пажљиво осмислили а тиче се бонтона у опхођењу према особама са инвалидитетом. Идеја је била да се кроз слику и речи, као и адекватним бојама (водило се рачуна и о деци која су слабовида) привуче пажња сваког детета које је добило брошуру. Неки ученици су се препознали у наким од наведених примера и износили примере личног искуства што нам је и био циљ. У договору са представницима школских ПеПси служби извођени су неки од елемената представе „Ко некад у 8“, млади глумци са инвалидитетом причали су о себи, својим постигнућима, проблемима са којима су се сусретали и начининима како су их превазилазили. Пре извођења представе (или наступа хора) – уводну реч и сам почетак дискусије започињао је Миодраг Близанац, а трибину и разговор са младима водила је психолошкиња Татјана Стојшић Петковићи сама особа са инвалидитетом.

Координатор пројекта - Дуновић Маја.

Одабран представник из канцеларије Заштитника грађана Града Новог Сада учествовао је у пројектним активностима и имао своју улогу, врло значајну јер је представљен рад канцеларије, а кроз разговоре са ученицима, информације на тему права детета и положаја маргинализованих група у друштву упознали су младе са институтом Заштитника грађана и својим радом.

Радио Телевизија Војводине и екипа документарног програма – емисија „ Приче од којих се расте“ испратила је пројектну активност и у две школе ОШ „Жарко Зрењанин“ и ОШ „Јован Јовановић Змај“ из Сремске Каменице снимила материјал за документарну полчасовну емисију. Од прилога снимљених у тим школама биће испричана прича која ће, надамо се, пренети део атмосфере која је владала током дружења као и радост која је превладала и код учесника и код младих глумаца, чланова удружења и хора, са друге стране.

Заштитница грађана Града Новог Сада Марина Попов Иветић и председник и заступник удружења грађана „Вера љубав нада“ Миодраг Близнац, дана 29.11.2017. године били су гости НОВОСАДСКХ РАЗГЛЕДНИЦА . Том приликом представили су пројекат и кроз причу покушали да дочарају атмосферу која је владала током радионица и трибина у школама .

НОВОСАДСКЕ РАЗГЛЕДНИЦЕ

У току пројектних активности обишли смо десет школа и поделили хиљаду упитника. Школе које су обухваћене пројектом :

- ОШ „Душан Радовић“
- ОШ „Жарко Зрењанин“
- ОШ „Никола Тесла“
- ОШ „Ђура Јакшић“ Каћ
- ОШ „Јован Јовановић Змај“ из Сремске Каменице
- ОШ „Иво Андрић“ Будисава
- ОШ „Коста Трифковић“
- Средња школа „Светозар Милетић“
- Гимназија „Јован Јовановић Змај“
- Гимназија „Лаза Костић“

РЕЗУЛТАТИ УПИТНИКА

У свим основним школама у којима смо били, као и у три средње школе ученици су анкетирани пре самих трибина, а сходно ономе што смо увидели у упитницима током пројекта, будуће активности ћемо прилагођавати добијеним резултатима из самих упитника. У основним школама анкетирани су ученици шестих, седмих и осмих разреда укупно њих 689 с тим што је 6 анкетних листића неважеће, а у средњим 205 ученика од чега су такође 6 анкетних листића неважећи. Обзиром да није исти број ученика анкетирано у основним и средњим школама немогуће је упоређивати те резултате. Општи утисак кроз анализу анкете је да да са ученицима треба радити како на пољу информисања тако и на пољу развоја толеранације.

Оно што нас је изненадило је чињеница да 97% ученика у основним школама мисли да је инвалидност болест/ а на стање, види своје вршњаке као јадне, незаштићене, мање способне. Такође, 100% њих каже да не зна особу или дете које има инвалидност које је заљубљено. Да смо ишли у дубљу анализу вероватно би добили резултат да велика већина испитаника сматра особе са инвалидитетом асексуалним бићима, тако да је приказана представа и тема на тему заљубљивања и љубави требала да разбије стереотипе. Кроз разговор са ученицима открили смо да је за њих и брак када су особе са инвалидитетом у питању „откровење“ али брачна заједница две особе са истом врстом инвалидитета већ није, што иде у прилог друштвено устаљеном мишљењу да се особе из удружења зближавају, ступају у заједницу односно брак и тако се „ не мешају са другим“. Гетоизација и развој дискриминације се не сузбија већ напротив због недостатка информисања и неадекватне припреме самих ђака за инклузију стереотипна размишљања се негују. Обзиром на различите одговоре у једној те истој анкети могло

би се објаснити да ученици добијају различите информације о инклузији, од подржавајућих до потпуног игносрисања те су због тога у недоумици шта и како посматрају вршњаке са инвалидитетом.

Више од две трећине испитаника не зна шта значи реч инклузија, а на питање шта је „ваша асоцијација када чујете реч инвалидност 50% НИЈЕ ОДГОВОРИЛО...Интересантно је да преко 50 % сматра да су особе са инваидитетом способне за неки спорт, а 89/% не би седело у истој клупи са вршњаком који има неку потешкоћу. Особе са инвалидитетом се сматрају неспособне, али само 23% сматра да им они могу на неки начин помоћи у свакодневним активностима али немају прецизну представу у чему би требало да им помогну.

Сви резултати иду у прилог недовољно прихваћености вршњака са инвалидитетом. Тако 35% испитаника сматра да је срамота имати инвалидитет, а њихови старији вршњаци, средњошколци, сматрају да је то тако у дупло већем проценту. Обзиром да смо очекивали сличне податке анкете у односу на дибијене морамо признати да сви који смо учествовали у анализи овај податак ни мало нисмо лако поднели. Нисмо имали могућност истраживања емпатије са децом која имају инвалидитет, али обзором да нека савремена истраживања напомињу да је емпатија у млађим генерација на веома ниском нивоу онда ово има смисла.

Посебно би издвојила анкете у којима је напоменуто да „живе са особом која има инвалидитет“ , да им је отац ОСИ, комшиница, бака, тетка, рођака и ујак. У тим акетним листићима одговори су потпуно другачији :инвалидност није болест, није срамота бити особа са инвалидитетом,а инклузија је „ филозофија заснована на уверењу да сваки човек има једнака права и могућности без обзира на индивидуалне разлике“ и нема питања без одговора што потврђује став да лично искуство потпуно мења перспективу гледања на било коју ситуацију па и на инвалидност.

На питање да ли познајете неку особу која је позната а особа је са инвалидитетом у 95% случајева нема попуњеног празног поља, у 10 анкета се помиње Саша Матић/ певач који је слеп/, у 5 анкета Ник Вујичић/ мотивациони говорник који је рођен без екстремитета/ и у 17 анкета Стивен Хокинг/ научник, оболео од мишићне дистрофије/

ОШ „ДУШАН РАДОВИЋ“

ОШ „ЖАРКО ЗРЕЊАНИН“

ОШ „НИКОЛА ТЕСЛА“

ОШ „ БУРА ЈАКШИЋ“ КАЋ

ОШ „ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ ЗМАЈ“ СРЕМСКА КАМЕНИЦА

ОШ „ИВО АНДРИЋ“ БУДИСАВА

ОШ“КОСТА ТРИФКОВИЋ“

СРЕДЊА ШКОЛА „СВЕТОЗАР МИЛЕТИЋ“

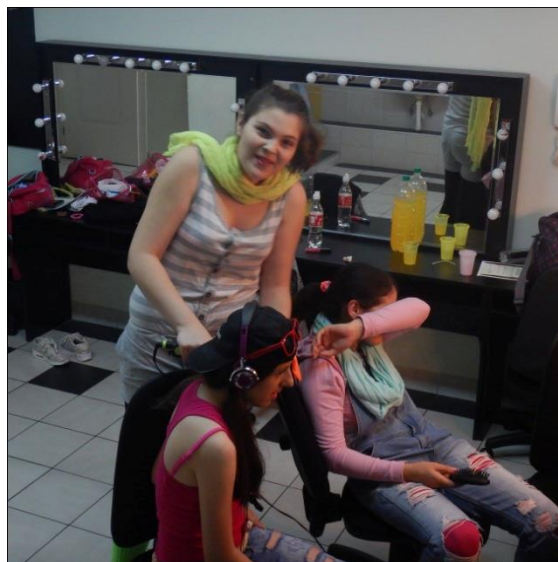

ГИМНАЗИЈА „ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ ЗМАЈ“

ГИМНАЗИЈА „ЛАЗА КОСТИЋ“

ЗАКЉУЧАК

Обиласком школа Града Новог Сада и месних заједница градских општина учили смо да постоји велико интересовање међу децом и младима да сазнају нешто више на тему инвалидности, потреба особа са инвалидитетом и начина како их оне задовољавају. Приликом трибина и интерактивних разговора са ученицима школа где смо спроводили пројектне активности, отварале су се многе теме, деца и млади су активно учествовали у разговору, желели су да изнесу своја искуства везана за инвалидност и давали су примере из свог живота везане за особе са инвалидитетом из њиховог окружења.

Учесници /глумци и чланови хора/сами особе са инвалидитетом испричали су нешто о себи, препрекама на које су наилазили кроз живот и начин на који су те препреке решавали. После завршених трибина ученици у свим школама – прилазили су у жељи да стисну руку сваком од деце и младих чланова хора или драмске секције, да се настави дружење, подели ужина...Интересанат је пример из Будисаве где је једна од ученица рекла да је мислила да су особе са инвалидитетом најчешће тужне и уплаконе /ваљда над злом судбином која их је задесила- погубан стереотип/а да је после трибине схватила нешто неочекивано, да су то особе насмејане, ведре и скоро исте као и сви други што нам је и био циљ.

Интеракција која је остварена, кроз преплитање духовитости и искрености, туге и преживљеног бола у искреним исповестима довела је до тога да су сви учесници заинтересовани за наставак рада и сарадње. Тема је много. Верујемо да би трибине требало претворити у радионице са мање учесника где би свако могао добити прилику да прича и саопшти своје виђење и искуство, изнесе своје стрехове и недоумице.

Бонтон који нам је користио као увод за дискусије током дружења надамо се да неће бити само мртво слово на папиру већ много више од тога, нешто што ће постати важно и препознатљиво и део нашег окружења.

И да не заборавимо....

БОНТОН ПОНАШАЊА ПРЕМА ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Усредсредите се на особу, а не на њен инвалидитет.

Пре него што прискочите у помоћ, увек упитајте особу са инвалидитетом да ли жели вашу помоћ.

Немојте се наслањати на нечије ортопедско помагало (колица, штаке, ...).

Уколико особа не чује, спорије говорите, како би могла лакше да чита са усана.

Уколико особа не види, сликовито јој објасните оно о чему говорите.

Ако разговарате са особом која има поремећај говора, па нешто нисте разумели, не правите се да сте разумели, него замолите ту особу да вам понови.

Говорите директно особи са инвалидитетом, не неком поред, као да та особа не постоји.

Немојте понижавати или понашати се заштитнички према особи са инвалидитетом.

Не хвалите претерано особу са инвалидитетом због обављања нормалних животних радњи.

ПРЕМА ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ СЕ ПОНАШАЈТЕ КАО ПРЕМА ЈЕДНАКИМА, ЈЕР ОНЕ ТО И ЈЕСУ!!!

